

Cesta, jak podpořit ekoinovace, nová metodika ETV

Ing. Jiří Študent, CEMC, 602 617 614, student@cemc.cz

Souhrn

Od roku 2014 se CEMC zabývá evropskou metodikou ETV (Environment Technology Verification) na podporu ekoinovací. Proč tato metodika vznikla, v jakých případech jí lze využít, její současná podoba, přínosy, které se od ní dají očekávat a organizační struktura vytvořená EK pro zabezpečení procesu. Inspekční orgán č. 4055 CEMC ETV CZ je zatím jedinou organizací, která je akreditována na provádění ověřovacího procesu na území ČR a SR.

Historie ETV

V roce 2014 se CEMC zapojil do evropského pilotního projektu EU ETV, jehož cílem je podpořit a urychlit uvádění inovací s pozitivním příspěvkem pro životní prostředí do praxe. Jde o dobrovolnou aktivitu, která je praktikována v Kanadě, USA, Koreji, Japonsku, Filipínách a dalších zemích. Principem validace ETV je ověření pravdivosti prohlášení výrobce/dodavatele technologie (dále produktu¹) o jeho výkonových² parametrech nezávislou třetí stranou. DG Environment EK vycházel z předpokladu, že to jsou především inovace, kterým pro úspěšné uvedení na trh schází reference. Reference jim právě může dodat ETV ověření podložené objektivními důkazy. Aby se sjednotily národní přístupy k ověřování inovativních technologií, v roce 2018 vznikla norma ISO 14034 a k ní prováděcí dokument dle ISO 14035. V současné době byl ukončen pilotní projekt a systém ETV je už aplikován v souladu s uvedenými normami. ETV je od samého počátku součástí Eko-inovačního akčního plánu, Zeleného akčního plánu pro MSP, Zelené dohody, Akční plán pro cirkulární ekonomiku atd.

Koho by mělo hodnocení ETV zajímat?

Především ty, kteří vážně uvažují o uvedení nového produktu na trh (světový, evropský, tuzemský), nebo potřebují důkaz pro správní orgány a investory, že disponují environmentální technologií. Zpozornět by měly státní orgány vyhlášující dotační tituly a různé podpůrné programy a jimi pověřené řídicí orgány. Počet podporovaných a ověřených technologií je známkou kvality vyhlášeného programu. Řídicí orgány by měly dbát na to, aby mezi uznatelnými náklady vyhlášeného programu byl zařazen i proces ověření. V neposlední řadě o ověřené technologie by se měli zajímat investoři, obchodníci a financující instituce.

Specifika ETV

Ověřování environmentálních technologií má tato specifika:

- Žadatel o ověření musí být vlastníkem produktu, nebo jím musí být pověřen.
- Jsou jmenovitě určeny technologické oblasti, které jsou předmětem zájmu ETV (viz.níže).
- Probíhá v několika fázích: Rychlé ověření + Návrh + Specifický protokol + Zkoušky + Hodnocení + Publikování výsledku ověření. K vybraným fázím se vyjadřuje Technická pracovní skupina.
- Zkoušky musí být prováděny akreditovanými metodami dle požadavků ISO 17025.
- Platnost ověření není časově omezena, tj. pokud po ověření výkonových parametrů nedojde k jejich významné změně.
- Hodnotí se:
 - Přípravenost produktu pro uvedení na trh,
 - inovativnost produktu oproti alternativám,
 - soulad s platnou legislativou a standardy,
 - přínosy pro uživatele a životní prostředí,
 - dosažené výkonové parametry (na základě výsledků provedených zkoušek).

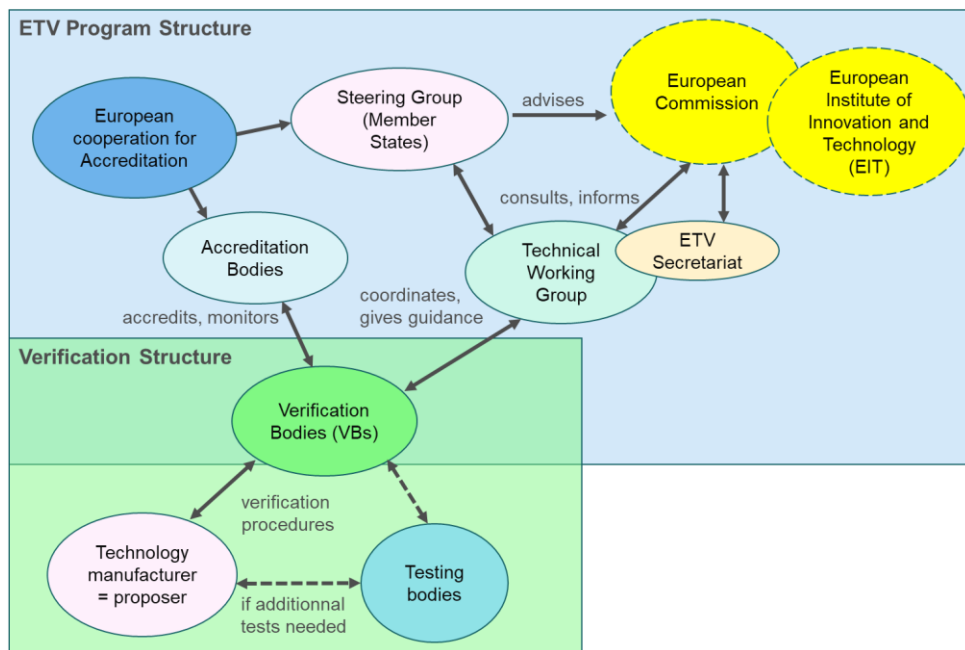
Nový GVP 2.0

V tomto roce by měl být schválen nový ověřovací protokol GVP 2.0. Oproti předchozímu protokolu řady 1.0 až 1.3 je zásadní změnou rozšíření technologických oblastí:

GVP 1.0 až 1.3	GVP 2.0
1. Úprava a monitorování vody	1. Úprava a monitorování vody
2. Materiály, odpady a zdroje	2. Materiály, odpady a zdroje
3. Energetické technologie	3. Energetické technologie
	4. Monitoring a sanace půdy a podzemních vod
	5. Čistší výroba a procesy
	6. Environmentální technologie v zemědělství
	7. Monitorování a omezování znečištění ovzduší

Organizační zabezpečení ETV

DG Environment vytvořil pro ETV tuto řídicí strukturu:

Z uvedeného organizačního schématu je zřejmé, že EK do systému ETV zahrnuje spolupráci s Evropským sdružením pro akreditaci a nově i s Evropským institutem pro inovace a technologie.

Výkonnou složkou jsou zde ověřovací orgány, Sekretariát ETV a Technická pracovní skupina. Jedním z ověřovacích orgánů je CEMC. CEMC založil Inspekční orgán č. 4055 CEMC ETVCZ, který je akreditován ČIA (Český Institut pro Akreditaci) pro ověřování environmentálních technologií v technologické oblasti č. 1 a č. 2. V budoucnu, po schválení GVP 2.0, CEMC uvažuje s akreditací pro oblast č. 4, případně ještě pro oblast č. 5. Pro tuto činnost využíváme externí experty. Protože odborný rozsah problematiky v uvedených technologických oblastech je značný, trvale rozšiřujeme databázi expertů o další zájemce. Z této databáze mj. doporučujeme Sekretariátu ETV experty do Technické pracovní skupiny, která se rovněž podílí na jednotlivých etapách ověřování.

Co organizace ověřením získávají?

Ověřené inovativní technologie získávají **logo pilotního programu EU ETV**, **registrační číslo** v prestižní evropské databázi ověřených inovativních technologií EU ETV. Dokladem o ověření technologie je **Prohlášení o ověření ETV a certifikát CEMC ETV CZ**. Tyto dokumenty je možné využít v obchodní praxi. Jsou potvrzením výkonnosti technologie a důkazem o jejího odlišení od konkurence.

Zkušenosti CEMC

Je třeba otevřeně přiznat, že zájem o ověření zatím nenaplňuje naše očekávání. Týká se to ale i celé Evropy. CEMC ETV CZ zatím ověřil tři technologie, z toho dvě ze Slovenska. Obecně se dá říci, že evidujeme větší zájem ze zahraničí než z ČR. V ČR registrujeme poněkud větší zájem o tzv. Rychlé ověření (dosud cca 20 ověření), prostřednictvím kterého posuzujeme projekty financované prostřednictvím TA ČR. V tomto případě se převážně jedná o posouzení metodik. Předpokládáme, že nastartováním nových evropských programů (European Green Deal, Fit for 55, HORIZON Europe atd.) a větším důrazem EK na využití ETV v evropských a národních programech, bude potenciál ETV více využit.

Informace:

Stránky CEMC: [EU ETV :: Třetí Ruka \(tretiruka.cz\)](https://eu-etv.cz) & [Projekty :: CEMC](https://projekty.cemc.eu)

Stránky EK: [What is ETV? | Eco-innovation Action Plan \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eip/eip_en)

Ověřené technologie: [Verified Technologies | Eco-innovation Action Plan \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eip/eip_en)

Informační leták: [ETV-Flyer-CS.pdf \(clvaw-cdnwnd.com\)](https://clvaw-cdnwnd.com)

ⁱ V systému ETV se pojmem „technologie“ rozumí široká škála lidské činnosti (výrobek, technologie, inženýrské řešení, servisní činnost atd.).

ⁱⁱ Výkonem se rozumí vybrané parametry charakterizující přínos produktu v širším slova smyslu, vč. environmentálního přínosu